

De eenheid van leegte

BEGRIJP DE RELATIVITEIT VAN BEIDE
EN DE FUNDAMENTELE WERKELIJKHEID:
DE EENHEID VAN LEEGTE.

Jij bestaat vanwege je objecten om je heen. Jouw grens bestaat vanwege de grenzen van andere dingen om je heen. Wanneer hun grenzen wegvallen, valt ook jouw grens weg - jullie zijn relatief ten opzichte van elkaar, jullie zijn samen.

Jouw mind en je objecten buiten jou zijn met elkaar verbonden, ze hebben een brug. Als de ene oever verdwijnt, valt de brug. En met de brug verdwijnt ook de andere oever, want de ene oever kan niet bestaan zonder de andere. Dit is de betekenis van relativiteit.

En dan is er een eenheid - eenheid van leegte. Jij bent leeg en de bloem is leeg, want er is geen grens aan de bloem, hoe kan er dan een centrum zijn? Dit is een van de diepste realisaties van Boeddha, en alleen boeddhisten hebben dit zo mooi bevestigd. Zij zeggen dat er geen ATMA is, geen zelf.

En dit werd heel verkeerd begrepen, omdat Hindoes zeggen dat hun hele religie gebaseerd is op ATMA, het zelf, het opperste zelf. En Boeddha zegt: 'Wanneer er geen grens is, hoe kan het zelf dan bestaan?' Wanneer er geen grens is en de mind volledig stil is geworden, hoe kan het 'ik' dan bestaan? Omdat het 'ik' een geluid is. Hoe kun je zeggen 'Ik ben' wanneer het geheel is? Wanneer de figuur en de achtergrond één zijn geworden, hoe kun je dan zeggen 'Ik ben'?

Dit is de leegte van Boeddha - ANATTA. Dit woord is prachtig - ANATTA, geen-zelfheid. Je bent niet meer en toch ben je. Echt, voor het eerst ben je als geheel, maar niet als individu, niet als gedefinieerd, afgebakend, omheind. Je bent als geheel, maar je bent niet als individu, als een gemarkeerde, afgebakende afgescheidenheid. Je bent geen eiland meer, je bent de uitgestrekte leegte.

En dat is hetzelfde met de bloem, en is hetzelfde met de boom, en is hetzelfde met de vogel en met het dier, en is hetzelfde met de rots, de sterren en de zon. Wanneer je zelf verdwijnt, verdwijnt het zelf van overal, want het was je zelf gereflecteerd, het was je zelf gereflecteerd door het universum, het was je waanzin gereflecteerd. Nu is het er niet meer.

Sosan zegt dat wanneer er leegte is, er eenheid is. Als JIJ er bent, hoe kan er dan eenheid zijn? Heel jouw afgescheiden zijn creëert de breuk met de eenheid.

Mohammedanen zeggen dat ze van Hindoes houden, ze zijn broeders; Christenen zeggen dat ze van Joden houden, ze zijn broeders. Iedereen is een broeder, maar hoe kun je een broeder zijn als je een Christen bent? Hoe kun je een broeder zijn als je een Hindoe bent? Jouw afbakening, jouw grens, draagt vijandschap in zich. Je kunt de ander hooguit tolereren, maar je kunt niet één zijn met de ander. En alleen maar 'broeder' zeggen helpt niet, want niemand kan zo gevaarlijk vechten als broeders.

Door te zeggen dat ik een Hindoe ben, maak ik mezelf los van het geheel. Door te zeggen dat ik machtig ben, maak ik mezelf los van het universum. Door te zeggen dat ik buitengewoon ben, maak ik mezelf los van het universum. Dit is wat Chuang Tzu zegt: wees gewoon het gewone. Dat betekent: scheid je op geen enkele manier af, maak geen vastomlijnde definities over jezelf. Leef met vloeibare grenzen, die altijd klaar zijn om elkaar te ontmoeten en te smelten.

BEGRIJP DE RELATIVITEIT VAN BEIDE
EN DE FUNDAMENTELE WERKELIJKHEID:
DE EENHEID VAN LEEGTE.
IN DEZE LEEGTE ZIJN BEIDE NIET TE ONDERSCHIEDEN...

Ze kunnen niet onderscheiden worden, ze kunnen niet als gescheiden gevoeld worden - gescheiden van de ander. Ze ZIJN gescheiden, maar deze gescheidenheid is totaal verschillend. Je kunt onderscheid maken, maar deze gescheidenheid is niet van het ego. Het is net als een golf in de oceaan. Je kunt onderscheid maken. De golf is de golf, niet de oceaan - toch is het de oceaan. De golf kan niet bestaan zonder de oceaan. De oceaan golft erin, de oceaan pulseert erin. Het is afgescheiden als vorm, en toch niet afgescheiden als bestaan. Jij blijft afgescheiden en toch ben je niet afgescheiden. Dit is de meest fundamentele paradox die een mens ervaart als hij geen-zelf-zijn ervaart, ANATTA.

... EN BEVAT ELK IN ZICH DE HELE WERELD.

Niet afgescheiden, je verliest niets, je wint het geheel. En je bent altijd bang om te verliezen. Je denkt altijd: 'Als ik mezelf verlies, dan ben ik niet meer. Wat win ik ermee?' Je verliest en je wint het geheel. En je verliest niets anders dan je ellende, je bezorgdheid, je angst. Wat heb je te verliezen! Je hebt niets te verliezen - alleen je lijden, je gebondenheid.

... EN BEVAT ELK IN ZICH DE HELE WERELD.

Als je verliest, word je de hele wereld. Alles is van jou. Je bent bedelaars vanwege jezelf; je kunt keizers zijn. De mind is de bedelnap.

Ik heb een Soefi verhaal gehoord. Het is een van de oudste soefi-leringen. Een bedelaar kwam naar het paleis van een keizer. De keizer was net in de tuin en hoorde de bedelaar. De man aan de poort wilde iets geven, maar de bedelaar zei: 'Ik heb één voorwaarde. Ik neem altijd van de meester, nooit van bedienden.'
De keizer hoorde het. Hij was aan het wandelen en kwam naar deze bedelaar kijken, want bedelaars stellen geen voorwaarden. Als je een bedelaar bent, hoe kun je dan voorwaarden stellen? 'Lijkt wel een zeldzame bedelaar.' Dus kwam hij kijken - en hij WAS een zeldzame bedelaar. De keizer had nog nooit zo'n keizerlijke man gezien; hij was niets. Deze man had een soort glorie om zich heen, een gratie. Zijn kleed was gescheurd, bijna naakt, maar de bedelnap was heel erg kostbaar.

De keizer zei: 'Vanwaar die voorwaarde?'

De bedelaar zei: 'Omdat bedienden zelf bedelaars zijn en ik wil tegen niemand onbeleefd zijn. Alleen meesters kunnen geven. Hoe kunnen bedienden geven? Dus als u er klaar voor bent, kunt u geven en zal ik het aannemen. Maar ook dan heb ik een voorwaarde en dat is: mijn bedelnap moet helemaal gevuld zijn.'

Zo'n kleine bedelnap! De keizer begon te lachen. Hij zei: 'Je lijkt wel gek. Denk je dat ik jouw bedelnap niet kan vullen?'

En toen gaf hij zijn ministers bevel om edelstenen te brengen, onvergelijkbaar, uniek, en de bedelnap ermee te vullen. Maar ze kwamen in de problemen, want hoe meer ze de bedelnap vulden, hoe meer stenen erin vielen en niet eens geluid maakten, ze verdwenen gewoon. En de bedelnap bleef leeg.

Toen zat de keizer in de problemen, zijn hele ego stond op het spel. Hij, een grote keizer die over de hele aarde heerste, kon geen bedelnap vullen! Hij beval: 'Brenge alles, maar deze bedelnap moet gevuld worden!'

Zijn schatten... dagenlang werden al zijn schatkamers leeggehaald, maar de bedelnap bleef leeg. Er was niets meer over. De keizer was een bedelaar geworden, alles was verloren. De keizer viel aan de voeten van de bedelaar en zei: 'Nu ben ik ook een bedelaar en ik smeeek maar om één ding. Vertel me het geheim van deze nap, hij lijkt wel magisch!'

De bedelaar zei: 'Niets. Het is gemaakt van de menselijke mind, niets magisch.'

Elke menselijke mind is gewoon deze bedelnap. Je blijft hem vullen, hij blijft leeg. Je gooit de hele wereld erin, hele werelden, en ze verdwijnen gewoon zonder het minste geluid. Je blijft maar geven en het blijft altijd maar bedelen.

Geef liefde en de bedelnap is er, je liefde is verdwenen. Geef je hele leven, en de bedelnap staat daar, je met klagende ogen aan te kijken. 'Je hebt niets gegeven. Ik ben nog steeds leeg.' En het enige bewijs dat je kunt geven is als de bedelnap vol is - en die is nooit vol. Natuurlijk is de logica duidelijk: je hebt niet gegeven.

Je hebt heel veel bereikt - het is allemaal in de bedelnap verdwenen. De mind is een zelfvernietigend proces. Totdat de mind verdwijnt, zul je een bedelaar blijven. Alles wat je kunt winnen zal tevergeefs zijn; je zult leeg blijven.

En als je deze mind oplost, raak je door leegte voor het eerst vervuld. Je bent niet meer, maar je bent het geheel geworden. Als je bent, zul je een bedelaar blijven. Als je niet bent, word je de keizer.

Daarom noemen we bedelaars in India SWAMIS. SWAMI betekent meester, keizer. Je kunt geen beter woord vinden voor sannyasins. Toen ik nadacht over welke naam ik aan de nieuwe sannyasins moest geven, kon ik niets beters bedenken. SWAMI lijkt de beste te zijn. Het betekent iemand die zichzelf zo volledig heeft weggeworpen dat hij niet meer is; hij is de hele wereld geworden, de meester van alles. Anders blijven zelfs keizers bedelaars; ze blijven verlangen, vragen en lijden.

ALS JE GEEN ONDERSCHIED MAAKT
TUSSEN GROF EN FIJN
ZUL JE NIET IN DE VERLEIDING KOMEN
TOT VOOROORDELEN EN MENINGEN.

Als je niet geen onderscheid maakt tussen grof en fijn, goed en slecht, schoonheid en lelijkheid, dit en dat - als je geen onderscheid maakt, als je niet discrimineert, accepteer je gewoon het geheel zoals het is. Je zet je mind er niet in, je wordt geen rechter. Je zegt gewoon: 'Zo is het.'

De doorn is er, je zegt: 'Zo is het.' De roos is er, je zegt: 'Zo is het.' Als er een heilige is, zeg je: 'Zo is het.' Een zondaar is er, jij zegt: 'Zo is het.' En het geheel weet het; niemand anders kan weten waarom een zondaar bestaat. Er moet een reden zijn, maar dat is een mysterie voor het geheel, niet voor jou om je druk over te maken.

Het geheel baart heiligen en zondaars, doornen en rozen - alleen het geheel weet waarom. Jij valt eenvoudigweg in het geheel en maakt geen onderscheid. Jij zult ook weten waarom, maar alleen als je het geheel geworden bent.

Het mysterie is opgelost wanneer je het mysterie zelf bent geworden. Je kunt het niet oplossen door jezelf te blijven. Als je jezelf blijft, zul je een groot filosoof worden. Je zult veel antwoorden hebben en geen antwoord; je zult veel theorieën hebben maar geen waarheid. Maar als je het mysterie zelf wordt, zul je het weten. Maar die kennis is zo delicaat dat ze niet in woorden kan worden uitgedrukt. Die kennis is zo paradoxaal dat ze alle taal tart. Die kennis is zo tegenstrijdig - omdat tegengestelden hun grenzen verliezen, één worden - dat geen woord het kan zeggen. De figuur betekent het woord en de achtergrond betekent de stilte. In die kennis zijn de figuur en de achtergrond één geworden, zijn de stilte en het woord één geworden. Hoe moet je dat zeggen? Maar toch moet het gezegd worden, want er zijn velen die ernaar dorsten. Zelfs als iemand er iets over hoort, gaat zijn hart misschien op reis. Daarom zegt Sosan deze dingen.

Sosan weet dat het niet gezegd kan worden, want wanneer je het zegt, moet je onderscheid maken. Wanneer je iets zegt, moet je een woord kiezen. Telkens wanneer je iets moet zeggen, verkies je het ene boven het andere en komt de mind binnen.

Maar niemand heeft het beter geprobeerd dan Sosan. Hij is onvergelijkbaar. Je kunt geen andere man vinden die die stilte zo mooi onder woorden heeft gebracht. Zelfs een Boeddha zal jaloers zijn. Deze Sosan is echt een meester - meester van de stilte en meester van de woorden. Hij heeft iets in DEZE wereld gebracht wat niet tot deze wereld behoort. Hij heeft de diepe stilte van zijn ervaring in woorden omgezet.

Luister naar zijn woorden - niet alleen luisteren, in je opnemen. Laat ze smelten in je hart. Leer ze niet uit je hoofd. Laat ze in je bloedsomloop komen en je bloed en botten worden. Neem ze in je op, eet ze, verteer ze en vergeet ze. En ze hebben een enorme kracht om te transformeren.

Osho: Hsin Hsin Ming - The Book of Nothing #5.